

[Margrete Auken]

I et referat fra den 17. marts 1981 af et møde mellem Ringkøbing amtsvandvæsen og Cheminova udtaler underdirektør Vilhelm Bang, Cheminova »at der fra 1953, til man i 1956 begyndte med gruben i klitten, ingen steder var til affald. Der var kun mulighed for placering af affaldet på selve området. Det drejer sig om 2-3 steder.«

Altså har der fundet en deponering sted. Hvis man tog derop nu og så det, ville det ligne en forurening, som satte 0-0-0-aktio-nerne i gang: det siver fra alle ender og kan-ter, der er dødt, der stinker, der ser helt for-færdeligt ud, og alting tyder på, at det er en betydelig værre forurening, vi har dér, end den, der har foranlediget, at man – og det skal ministeren takkes for – er gået i gang med at fjerne høfdedepotet. Jeg synes, det er alarmerende, at man vil vente med overhovedet at foretage sig noget ud over at gå og kigge og grave indtil november.

Miljøministeren (Erik Holst):

Enten har jeg talt utydeligt – hvad der næppe har været tilfældet – eller også er fru Margrete Aukens opfattelse af det, jeg sagde, noget ejendommeligt. Der er ikke tale om at gå og kigge og grave. Der er tale om helt bevidst efter en plan, der er lavet af miljøstyrelsen og vandkvalitetsinstituttet, i 2 faser at afgøre både art og mængder, for der er ingen af delene, vi ved noget om med nøjagtighed. Vi ved ikke, hvilke arter og mængder der er der, og vi ved navnlig ikke, hvorledes de mængdemæssigt og geografisk er placeret. Altså er det det, som denne undersøgelse tager sigte på, og det ville være højst ejendommeligt, om en miljøminister eller et hvilket som helst andet fornuftigt menneske bare gik rundt og kiggede og gravede. Nej, man følger en teknisk meget nøjagtig, detaljeret plan for at skabe fuld viden om, hvad det er, der findes, hvor det findes, og hvorledes det i givet fald kan fjernes.

Margrete Auken (SF):

All right, så ikke kigge og grave, men undersøge og undersøge og undersøge, men ikke foretage sig noget. Jeg kan oplyse, at man faktisk ved en hel del ting, og de ting, man ved, tilsiger et omgående indgreb, sådan som regeringen jo også sagde i marts. Jeg synes stadig væk, ministeren skulle se efter i de oplysninger, der findes.

Ringkøbing amtsvandvæsen tog 2 bundprøver den 31. maj 1979 ud for det gamle fabriksareal, og dér fandt man henholdsvis 1,9 og 3,1 mg kviksølv pr. kg tørstof.

I 4 prøver, der blev taget den 11. november 1980, fandt samme amtsvandvæsen – de har det med at finde noget og så skynde sig at tie stille, så man skal ned og spore i papirerne – henholdsvis 532, 1.200, 1.130 og 500 mg kviksølv pr. kg tørstof. Vi har hidtil været meget omhyggelige med ikke at ville drage f. eks. Minamatahistorien ind, men til sammenligning kan jeg fortælle, at de 1.200 mg er over halvdelen af den maksimale værdi, der blev fundet ved Minamata, på 2.100 mg pr. kg tørstof.

Derudover fandt man ved samme lejlighed 557 mg ætylparation, 148 mg metylparation og 8,9 mg sulfo-TEPP pr. kg. Dette sidste siger måske ikke så mange herinde noget, men det er et meget makabert middel, der er 200 gange så giftigt over for fisk som det rene produkt af ætylparation. Det var ud fra det, at Ringkøbing amtsvandvæsen i begyndelsen af marts 1981 konkluderede, at værdirerne for kviksølv såvel som for paration udviser en overordentlig svær forurening.

På baggrund af så alarmerende oplysninger synes jeg godt, man kan løbe risikoen for, at det måske på andre steder ikke er helt så slemt; vi har faktisk signaler her til, at man kunne stå ved det løfte, regeringen gav i perioden midt i marts. Her er baggrund for, at man skrider ind med det samme. Den forurening, der finder sted dér, er vistnok den værste, der overhovedet er påvist i Danmark. Det går lige ud i Nissum Bredning, og så kan man sige: all right, Nissum Bredning er så gennemforgiftet i forvejen – som formanden for Jegindø Fiskeriforening sagde til mig, da jeg spurgte, hvordan de reagerede på fiskeristoppet: den eneste tjeneste, Cheminova har gjort os, er, at de har sørget for, at alle fiskene var slået ihjel, et år før fiskeristoppet kom. På baggrund af, at det hele er så gennemsvinet, kan man selvfølgelig godt sige, at vi kan vente, men det er en helt alarmerende forurening, og der burde gøres noget aldeles omgående.

Jeg skal selvfølgelig gerne medvirke til, at vi får pengene i finansudvalget, og derefter er der ingen tvivl om, hvem der skal betale, for der er ingen tvivl om, hvem det er, der har lagt det dér.